

گلستان قرآن

کتابخانه

- ۴۰ حدیث قرآنی با ترجمه انگلیسی
- سخن علما و اندیشمندان غیرمسلمان در مورد قرآن
- داستان شگفت‌انگیز
- معمای قرآنی
- شعر
- طنز

۴

حسن علی‌رضایی (مروندی)

سرشناسه: علیرضایی، حسن، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور: گلستان قرآن -
، سخن علما و اندیشمندان غیر مسلمان در مورد قرآن... با ترجمه زبان انگلیسی
مشخصات نشر: تهران: بیرون ولایت، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ۳۰۱ ص.؛ ۵/۱۴×۵/۲۱ ص.؛ ۴
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۳۱۱۴-۶
نوعیت فهرست نویسی: فیا
نشان: کتابخانه: ص

وضیعت فهرست نویسی: ۳۵۰۰۰۰ ریال ۶-۶۵۳۱۴-۲۱/۵ ص ۴
یادداشت: کتابخانه ص: ۶۲۲-۶۷۸
موضوع: قرآن — احادیث
موضوع: قرآن — Hadiths — Quran
موضوع: قرآن —

موضوع: قرآن --- قرآن
 موضوع: Surveys --- بررسی و شناخت
 موضوع: قرآن --- قرآن

موضوع: قرآن قصصها
Quran stories

Qur'an stories
دہ بندی کنگرہ: BP65/4
دہ بندی دیہ

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۴۹۱۳۹
 ۲۹۷/۱۵: دیوبند
 BP۶۵/۱۰

گلستان قرآن

ناشر بیروان ولایت

مولف حسن علیرضایی

جواب اول / ۹۹

شمارگان ۵۰۰ جلد

جای پناہ پیشگام

قیمت ۳۵۰۰۰ ریال

3.

-9-

14

3

شماره تماس انتشارات پیروان ولایت
۰۹۳۵۴۱۳۳۹۱۳ و ۰۹۱۹۱۹۷۱۴۲۸

فہرست مطالب

۱۹	چکیدہ.....
۲۲	مقدمہ.....
۲۲	(الف) تبیین موضوع و انگیزہ انتخاب آن.....
۲۳	(ب) پیشینہ و حوزہ موضوع.....
۳۰	(ج) سوال تحقیق.....
۳۱	(د) فرضیہ.....
۳۱	(ه) روش تالیف کتاب.....
۳۲	(و) سازمان دہی تالیف.....
۳۴	بخش اول.....
۳۴	احادیث مربوط بہ ارزش تلاوت قرآن.....
۳۵	فصل اول.....
۳۵	کلیات موضوع.....
۳۵	گفتار اول.....
۳۵	تبیین واژگان کلیدی.....
۳۶	مبحث اول: تعریف حدیث و اقسام آن.....
۳۶	بند اول: تعریف حدیث.....
۳۶	بند دوم: اقسام حدیث.....
۳۶	خبر متواتر و خبر واحد.....
۳۶	حدیث صحیح.....
۳۷	حدیث حسن.....
۳۷	حدیث مؤثق.....

- ۳۷..... حدیث ضعیف
- ۳۷..... دوم: طنز
- ۳۸..... بند اول: مفهوم طنز
- ۳۸..... دوم: اقسام طنز
- ۳۸..... طنز تفسیری
- ۳۹..... طنز تمثیلی
- ۳۹..... بند سوم: ویژگی طنز قرآنی
- ۴۰..... مبحث سوم: قصه
- ۴۰..... بند اول: مقدمه
- ۴۰..... دوم: واژه قصه در قرآن
- ۴۰..... بند سوم: واژه‌های نمودار قصه در قرآن
- ۴۲..... (الف) واژه قصص
- ۴۲..... (ب) واژه حدیث
- ۴۲..... (ج) واژه نبأ
- ۴۲..... (د) واژه مثل
- ۴۳..... بند چهارم: ویژگی‌های قصه‌های قرآنی
- ۴۳..... (الف) گزینش و حذف جزئیات
- ۴۳..... (ب) تکرار
- ۴۳..... (ج) پیام‌مداری
- ۴۴..... (د) تقطیع
- ۴۴..... (هـ) زنده شمردن چهره‌های داستان
- ۴۵..... دفتر اول

- درخشش خانه ۴۶
- کتاب انسان‌سازی ۴۷
- گواهی قرآن بر مقام عالی اسلام ۴۷
- آرزوی کافر ۴۸
- نور درخشنده دهان قاریان ۴۹
- دفتر دوم ۵۲
- بهترین انسان ۵۳
- رسالت ما در برابر قرآن ۵۳
- قرآن کتاب آسمانی است ۵۴
- عصا که مال آدم نبود! ۵۵
- فضیلت آموختن قرآن ۵۵
- دفتر سوم ۵۷
- زنده کردن دل ۵۸
- شرط انس با قرآن ۵۹
- ارتباط قرآن با علوم پزشکی ۵۹
- علی علیه السلام به من گفت: سلاماً! ۶۰
- عظمت قرآن ۶۱
- دفتر چهارم ۶۳
- سپری در مقابل شیطان ۶۴
- فضای فرهنگی مطلوب ۶۵
- چهارمین کتاب مهم دنیا ۶۵
- پیرزن به بهشت نمی‌رود! ۶۶

- ۶۶ اگر بد کنی به خود کنی
- ۶۹ دفتر پنجم
- ۷۰ راست‌ترین سخن
- ۷۰ کلام خدا
- ۷۱ تسخیر قلوب
- ۷۲ اگر نوح نمی‌رود!
- ۷۲ من نیز مسلمان شدم
- ۷۵ دفتر ششم
- ۷۶ ثواب فرشتگان و پیامبران
- ۷۷ بزرگ‌ترین نسخه نجات‌دهنده بشر
- ۷۹ آیا اطمینان نداری!
- ۷۹ فهم قرآن
- ۸۱ دفتر هفتم
- ۸۲ قرار گرفتن با فرشتگان بزرگوار
- ۸۳ کتاب هدایت
- ۸۳ در جستجوی حقیقت
- ۸۴ شیطان می‌آید
- ۸۵ جوان خدا ترس و آیات عذاب الهی
- ۸۷ دفتر هشتم
- ۸۸ درمان دردها
- ۸۸ راهنمای عمل
- ۸۹ گنجینه‌های دانش

- داستان غاشیه..... ۹۰
- حفاظت از قرآن..... ۹۰
- دفتر نهم..... ۹۳
- جلای قلب..... ۹۴
- سیر نشدن از قرائت قرآن..... ۹۴
- مکتب و روش سیاسی..... ۹۵
- درخت خربزه، الله اکبر!..... ۹۶
- اثر قرآن..... ۹۶
- دفتر دهم..... ۹۹
- دبستان خدا..... ۱۰۰
- زبان اهل محبت..... ۱۰۰
- نظر دکتر گوستاو لوبون در مورد قرآن..... ۱۰۱
- موسی که خر نداشت!..... ۱۰۲
- زنی که همیشه بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ می گفت..... ۱۰۲
- دفتر یازدهم..... ۱۰۴
- نجات از تنهایی..... ۱۰۵
- ضامن سعادت بشری..... ۱۰۵
- مردمی ترین دین..... ۱۰۶
- مرد یک چشم..... ۱۰۷
- تکلم با قرآن..... ۱۰۷
- دفتر دوازدهم..... ۱۱۲
- افزایش هدایت..... ۱۱۳

- ۱۱۳.....سندی زنده.
- ۱۱۴.....قضاوتی عادلانه درباره زنان.
- ۱۱۵.....و والدی بلا ولد!
- ۱۱۵.....اشکالات کندی به قرآن.
- ۱۲۰.....علم اولین و آخرین.
- ۱۲۰.....حل مشکلات جوانان.
- ۱۲۱.....ایجاد ملتی متمدن.
- ۱۲۲.....ذره‌م یا درهم.
- ۱۲۳.....جاری شدن آب به وسیله قرآن.
- ۱۲۴.....دفتر چهاردهم.
- ۱۲۵.....شناخت حقیقت.
- ۱۲۵.....حرکت دادن دل به وسیله قرآن.
- ۱۲۶.....علت بدبختی‌های مسلمانان.
- ۱۲۷.....امام من و امام تو.
- ۱۲۷.....قاریان بی ولایت.
- ۱۳۰.....بخش دوم.
- ۱۳۰.....احادیثی پیرامون اهمیت حفظ قرآن کریم.
- ۱۳۱.....دفتر پانزدهم.
- ۱۳۲.....بزرگان امت.
- ۱۳۲.....دعای گشایش امور.
- ۱۳۳.....بزرگ ترین معجزه.
- ۱۳۴.....آیه‌ای مناسب با سنگ‌قبر.

- نقطه‌ای که هرگز جابجا نشد..... ۱۳۴
- دفتر شانزدهم..... ۱۳۶
- سرشناسان اهل بهشت..... ۱۳۷
- توشه انسان..... ۱۳۷
- مزیت بلاغتی قرآن..... ۱۳۸
- پرسش ناراحت‌کننده..... ۱۳۹
- اثر قرآن بر زنی از اهالی یوگسلاوی..... ۱۴۰
- دفتر هفدهم..... ۱۴۲
- دوستان خدا..... ۱۴۳
- تجلیل از مقام وحی..... ۱۴۳
- قرآن، قانون اساسی مسلمانان..... ۱۴۴
- قاف، قوف، قیف..... ۱۴۵
- دوستدار قرآن..... ۱۴۶
- علت بالا بودن حافظه علمی علامه طباطبایی..... ۱۴۹
- همیشه زنده..... ۱۵۰
- میهمان زیرک..... ۱۵۱
- اعتراف قریش به قدرت بیان قرآن..... ۱۵۱
- دفتر نوزدهم..... ۱۵۴
- مصونیت از بلا..... ۱۵۵
- تحصن با قرآن..... ۱۵۶
- قرآن مجموعه‌ای از قوانین..... ۱۵۶
- نزول آیه به ضرب چماق..... ۱۵۷

- ۱۵۸ قرآن روزی دهنده.
- ۱۶۰ دفتر بیستم.
- ۱۶۱ پرچمداران اسلام.
- ۱۶۲ اولین کار یک طلبه.
- ۱۶۲ آرامش خاطر.
- ۱۶۳ بگو خدا را شکر.
- ۱۶۴ آرامش با قرآن.
- ۱۶۶ دفتر بیست و یکم.
- ۱۶۷ دوری از عذاب.
- ۱۶۷ بیمه انحراف و خطا.
- ۱۶۸ دعوت بشر به علم و تعقل و تفکر.
- ۱۶۹ مشک دزدی.
- ۱۶۹ اعجاز سوره حمد.
- ۱۷۰ دفتر بیست و دوم.
- ۱۷۱ احترام زمین.
- ۱۷۲ افسوس آیت الله سبحانی بر حفظ قرآن.
- ۱۷۲ ترسیم نظام جهانی بر اساس اصول قرآن.
- ۱۷۳ ادعای پیامبری.
- ۱۷۴ نذر قرآن.
- ۱۷۶ دفتر بیست و سوم.
- ۱۷۷ هم نشینی با فرشتگان.
- ۱۷۷ حسرت حفظ قرآن در آیت الله حسن زاده آملی.

- ۱۷۸..... پی بردن به اسرار وحی
- ۱۷۹..... پیامبر دروغی
- ۱۷۹..... متکبر در قرآن
- ۱۸۲..... دفتر بیست و چهارم
- ۱۸۳..... غنا و بی‌نیازی
- ۱۸۳..... معاوضه تمام معنویت‌ها با حفظ قرآن
- ۱۸۴..... برداشت منحصر روسو، از قرآن
- ۱۸۵..... آن را اضافه کنیم؟!
- ۱۸۵..... ترس معاویه از قرآن
- ۱۸۹..... دفتر بیست و پنجم
- ۱۹۰..... آمرزش گناهان
- ۱۹۱..... قرآن، شناسنامه انسان
- ۱۹۱..... زندگی آرام و گوارا
- ۱۹۲..... جواب محکم امام علی علیه السلام به یک یهودی
- ۱۹۳..... زن بدکاره
- ۱۹۵..... دفتر بیست و ششم
- ۱۹۶..... با فضیلت‌ترین نعمت
- ۱۹۷..... قرآن تمام دارایی آیت‌الله قاضی
- ۱۹۷..... اعتراف پروفیسور رابرتون کشیش اسکاتلندی
- ۱۹۸..... شب بالارزش
- ۱۹۸..... اعتراف به معجزه بودن قرآن
- ۲۰۱..... دفتر بیست و هفتم

- ۲۰۲.....خانه ویران.
 ۲۰۲.....سخن علامه طباطبایی در مورد قرآن.
 ۲۰۳.....پایه و اساس دین.
 ۲۰۴.....لقب.
 ۲۰۴.....سرانجام یک عمر مبارزه با قرآن.
 ۲۰۸.....دفتر بیست و هشتم.
 ۲۰۹.....مثال شتر.
 ۲۱۰.....امام زمان علیه السلام در قرآن.
 ۲۱۰.....انسان از دیدگاه قرآن.
 ۲۱۱.....زن نکته سنج.
 ۲۱۲.....آداب مجلس قرآن.
 ۲۱۴.....دفتر بیست و نهم.
 ۲۱۵.....تعداد درجات بهشت.
 ۲۱۶.....شهر بهشت.
 ۲۱۶.....یگانه آئین آسمانی.
 ۲۱۷.....سهم برادری.
 ۲۱۸.....بال جبرئیل.
 ۲۱۹.....دفتر سیام.
 ۲۲۰.....انبیائی پر از مُشک.
 ۲۲۰.....افسوس آیت الله سید عبدالکریم کشمیری رحمته الله علیه.
 ۲۲۱.....اولین شراره زیبا و با طراوت نور قرآن کریم.
 ۲۲۱.....دعا نمی‌کنم.

- ۲۲۲ انقلابی درونی با يك آیه.
- ۲۲۵ دفتر سی و یکم.
- ۲۲۶ پاداش دو برابر.
- ۲۲۷ منطق قرآن.
- ۲۲۸ این پا شبیه چیست؟
- ۲۲۸ بطن قرآن.
- ۲۳۱ دفتر سی و دوم.
- ۲۳۲ سهامدار بیت‌المال.
- ۲۳۳ سفارش ملا حسینقلی همدانی رحمته الله علیه.
- ۲۳۳ کتاب بی نظیر.
- ۲۳۴ کارفرما و شاگرد.
- ۲۳۴ احترام قرآن.
- ۲۳۶ دفتر سی و سوم.
- ۲۳۷ ارزشمندترین ثروت معنوی.
- ۲۳۸ نیاز همیشگی به قرآن.
- ۲۳۸ عدم وجود یک کلمه‌ی کودکانه در قرآن.
- ۲۳۹ به کجا می‌روید؟!.
- ۲۳۹ جواب دندان‌شکن.
- ۲۴۲ دفتر سی و چهارم.
- ۲۴۳ همراه با انبیاء.
- ۲۴۴ سرچشمه همه کمالات.
- ۲۴۴ عقل‌گرایی قرآنی.

- ۲۴۵ تا کجای قرآن پیش رفته‌ای؟
- ۲۴۶ اعرابی و تأثیر قرآن
- ۲۴۹ دفتر سی و پنجم
- ۲۵۰ حق شفاعت
- ۲۵۱ رسیدن به مقام های بسیار والا
- ۲۵۱ تأثیر نیرومند قرآن در تمام زمان‌ها
- ۲۵۲ نادان‌ترین قوم
- ۲۵۳ اعجاز ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾
- ۲۵۶ دفتر سی و ششم
- ۲۵۷ باارزش‌ترین سرمایه
- ۲۵۸ اطاعت محض
- ۲۵۸ قرآن اساس تشریع برای هر زمان و مکان
- ۲۵۹ ذوالقرنین
- ۲۶۰ اهمیت تعلیم قرآن
- ۲۶۱ دفتر سی و هفتم
- ۲۶۲ غنای فرهنگی
- ۲۶۲ وجوب قرائت شبانه‌روزی قرآن کریم
- ۲۶۴ فضولی‌اش به من نرسیده است
- ۲۶۴ برداشت نادرست از قرآن
- ۲۶۸ دفتر سی و هشتم
- ۲۶۹ برتری الهی
- ۲۷۰ اهمیت و فضیلت تلاوت قرآن

- ۲۷۰..... اروپا مدیون قرآن است.
- ۲۷۱..... حسن مرده است.
- ۲۷۲..... سران قریش و قرآن.
- ۲۷۴..... دفتر سی و نهم.
- ۲۷۵..... رضایت الهی.
- ۲۷۵..... صورت مثالی قرآن.
- ۲۷۶..... ساده و بی‌پیرایه بودن اسلام.
- ۲۷۷..... از ترس سنگ‌اندازی گریخت.
- ۲۷۸..... شب‌زنده‌داران و قرآن.
- ۲۸۰..... دفتر چهارم.
- ۲۸۱..... دعای مستجاب.
- ۲۸۲..... تدبیر باحالت تضرع.
- ۲۸۲..... دستورات عالیّه حفظ حیات مدنی.
- ۲۸۳..... نکوهشی چون ستایش.
- ۲۸۴..... قاری بی‌تفکر.
- ۲۸۶..... نتایج کلی کتاب.
- ۲۹۱..... کلید معماهای قرآنی.
- ۲۹۴..... منابع.

اگر این مختصر را ارزشی است آن ارزش تقدیم به:

قطب عالم امکان، عالم علوم بیکران

قائم آل محمد ﷺ

آیت رب ودود و ناجی ملک وجود؛ آنکه جهانی در انتظار
عدالت و لطف اوست؛

باشد که غنای دفتر خالی از معرفت و تهی از دانشم،
روشن به نام مقدسش باشد.

قرآن، این بزرگ‌ترین محور اتحاد مسلمین جهان و هدایت آور بشر، قرن‌هاست که دستخوش غبار افکار و برکنار از زندگی آدمیان مهجور مانده است. این امر تا بدان جا قلب مهربان پیامبر ﷺ را اندوهگین ساخته بود که داد سخن می‌گشاید و از مهجوریت قرآن به خدا شکایت می‌کند. ﴿وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا﴾^۱ «در آن روز، پیامبر به عرض کند: «بارالها، امت من این قرآن را متروک و رها کردند.» تأسف بیشتر آنجا رخ می‌نماید که به ما امر شده تا قرآن را با زندگی خود درآمیזیم و در مسائل و حوادث روز، به آن رجوع کنیم. ﴿إِذَا التَّبَسَّتَ عَلَيْكُمْ الْفِتْنُ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ فَعَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ﴾^۲ «هنگامی که فتنه‌ها همانند پاره‌های شب تیره شما را فراگیرد به قرآن چنگ زنید.» ولی در حال حاضر، قرآن برای قسم خوردن - آن‌هم به دروغ، مسافرت، سفره‌های عقد، قبرستان‌ها و تجارت و تفاخر و تزئین و... به کار می‌رود.

بااین‌حال، قرآن برای معرفی خود کافی است و مانند خورشیدی می‌درخشد. تا جایی که غیرمسلمانان تحت تأثیر آن قرار گرفته و به بزرگی و عظمتش معترف و آن را داروی شفابخش و سعادتنامه

۱- فرقان، ۳۰.

۲- الکافی، ج ۲، ص ۵۹۹.

بشر می‌دانند. از این رو، در این کتاب سعی شده است با ذکر احادیث ناب و گهربار، به اندکی از عظمت قرآن اشاره شود و موجبات جذب همه ره پویان راه هدایت به سوی این کتاب روشنگر و امیدبخش فراهم گردد. امید که مقبول حق افتد و خوانندگان را مفید آید.

مطالب این کتاب در دو بخش گردآوری شده است؛ در بخش اول بر آن هستیم با ذکر احادیث مربوط به ارزش انس با قرآن و تلاوت آن، تأثیر اعجاز گونه قرآن در زندگی افراد جامعه مشخص گردد تا از غبار تنهایی و هجران به درآمده و به عنوان کتاب زندگی و نقشه راه در دست همه مسلمانان و مردم دنیا قرار گیرد.

در بخش دوم، احادیثی پیرامون اهمیت حفظ قرآن گنجانده شده؛ تا ضمن تشویق عموم مردم و جوانان و نوجوانان به حفظ قرآن؛ این مطلب اثبات شود که حفظ قرآن فقط یک امر مقدس مذهبی تنها نیست که برخی می‌پندارند؛ بلکه یادگیری یک زبان جدید است که علاوه بر دارا بودن فواید عمومی مادی؛ انس با این کتاب آسمانی و حفظ آیات آن، از این جهت که قرآن معجزه است؛ همچون اکسیر در درون فرد قرار می‌گیرد و وجود او را تبدیل به گوهر ناب می‌کند و از حیوانیت به درآورده و در جوار اعلیٰ علین و همراه کرام الکاتبین قرار می‌دهد و او را به درجه‌ای می‌رساند که بسیاری از علمای بزرگ اسلام حسرت داشتن این نعمت بزرگ را

دارند و حاضرند تمام داشته‌های علمی و معنوی خود را در قبال
حفظ این کلام الهی معاوضه کنند.

الف) تبیین موضوع و انگیزه انتخاب آن

قرآن برای معرفی خود کافی است و مانند خورشیدی می‌درخشد تا جایی که غیرمسلمانان تحت تأثیر آن قرار گرفته و به بزرگی و عظمتش معترف و آن را داروی شفابخش و سعادتنامه بشر می‌دانند. ناپلئون بناپارت می‌گوید: «کجاست آن روزی که ما مجمع و هیئتی بزرگ از سیاستمداران و دانشمندان حقوق جهان تشکیل داده، قرآن، کلام الهی و متین‌ترین قوانین محمدی ﷺ همان نسخه پرافتخار بشری را پیش رو گذاریم و از روی آن قوانین سعادت حقیقی بشر را تنظیم و تدوین کنیم.»^۱ البته ذکر این نکته لازم است که اعتقاد بدون عمل به قرآن، هیچ سودی نداشته، بلکه ادعایی بیش نخواهد بود و اصولاً یکی از عوامل انحطاط مسلمانان جهان، بی‌توجهی به قرآن و عمل نکردن به دستورهای آن است. پرنس ژاپون بورگیز، مورخ ایتالیایی می‌گوید: «ایرادی به آیین پاک اسلام نمی‌توان گرفت. هنگامی سعادت و نیکبختی، مسلمانان را ترک کرد که در را بر روی قرائت قرآن و فهم آن بستند و در نگاهداری و عمل به آن سستی ورزیدند.»^۲ «رود ویل» نویسنده

۱- قرآن از دیدگاه مشاهیر جهان، محمدباقر شجاعیان، بشارت ۱۳۸۵ شماره ۵۴.

۲- همان.

انگلیسی می‌گوید: «اروپا نباید فراموش کند که مدیون قرآن محمدی ﷺ است؛ زیرا قرآن بود که سبب طلوع آفتاب دانش در اروپا شد.»^۱ حال سزااست که ما نیز در زنده داشتن یاد قرآن گامی برداریم. از همین رو، در این کتاب سعی شده است با ذکر احادیث مربوط به ارزش انس با قرآن و تلاوت آن و تأثیر اعجاز گونه‌اش در زندگی افراد و جامعه مشخص گردد؛ تا از غبار تنهایی و هجران به درآمده و به عنوان کتاب زندگی و نقشه راه در دست همه مسلمانان و مردم جامعه قرار گیرد.

ب) پیشینه و حوزه موضوع

«اربعین» (چهل حدیث) عنوان کتاب‌هایی است که معمولاً دربردارنده ۴۰ حدیث است؛ یا آنکه ۴۰ باب است در حدیث. تألیف «اربعینیات» ظاهراً از قرن چهارم هجری معمول شده و در کتاب‌های عربی به «کتب الاربعینیات» معروف است. بنای اربعینیات، حدیث مشهور متواتری است که در کتاب‌های مختلف روایی روایت شده و آن حدیث چنین است: **مَنْ حَفِظَ عَلَى أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثًا مِمَّا يَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ فِي أَمْرِ دِينِهِمْ، بَعَثَهُ اللَّهُ**

عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقِيهًا عَالِمًا»^۱ «هرکس به سود امت من، چهل حدیث حفظ کند که در کار دین بدان نیازمندند، خداوند در روز قیامت، او را فقیه و دانشمند مبعوث می‌کند.» کسانی همچون ابوبکر کلاباذی و ابو عبدالرحمن سلمی و ابو نعیم اصفهانی و شیخ بهایی و غیر ایشان در این باب، کتابی تألیف کرده‌اند و هر یک در اربعین خود، به موضوعی پرداخته‌اند؛ مثلاً یکی، احادیث مربوط به توحید و آن یکی، احادیثی درباره زهد و مراسم مذهبی و پند و اندرزها و دیگری احادیث باب عبادات را جمع کرده‌اند؛ مانند اربعین حاوی ۴۰ حدیث شیخ بهایی که ابن خاتون، از علمای شیعه و از شاگردان شیخ، بر آن شرح نوشته است.

در سال‌های اخیر و با رواج برنامه‌های رایانه‌ای، چهل حدیث نویسی امری آسان و فراگیر شده است. به گونه‌ای که شمار عناوین «چهل حدیث» به زبان فارسی در سی سال اخیر، بیش از هزار عنوان است^۲ و صدها عنوان نیز با عنوان مشابه با آن، همچون اربعین حدیث، اربعون حدیث و الأربعون حدیث، منتشر شده‌اند. این نگاه‌ها، تنها به جمع‌آوری چهل حدیث پرداخته و از تبیین و

۱- مجلسی، بحار الانوار، ج ۲، ص ۵۶.

۲- ر. ک: پایگاه اطلاع رسانی کتابخانه‌های ایران Lib.IR.

تحلیل، تهی هستند.^۱

یکی از موضوعات چهل حدیث نویسی، احادیث قرآن و توصیه و سفارش پیامبر ﷺ و ائمه معصومین علیهم السلام به قرائت و تدبر در آن و حفظ آیات الهی و بیان ارزش حفظ قرآن و جایگاه حافظان قرآن در نزد خداست که پیامبر ﷺ در دوران بعثت خود نسبت به این مسئله اهمیت خاصی قائل بودند و در تعیین فرماندهان جنگ و مناصب حکومتی حافظان قرآن را در اولویت قرار می دادند.

آنچه تا به کنون در مورد چهل حدیث قرآنی نگاشته شده کتاب‌هایی از قبیل زیر می‌باشند:

۱. چهل داستان از عظمت قرآن کریم، مصطفی محمدی، انتشارات زائر.

۲. چهل حدیث قرآن، محمود شریفی، نشر معروف.

۳. کتاب چهل حدیث آموزش قرآن کریم در سیره نبوی، محسن رجبی قدسی، اداره علوم قرآنی آستان قدس رضوی.

۴. چهل حدیث همراه با قصه برای کودکان، یاشار کاندمیر، یاسین قاسمی بجد، انتشارات راز نهان.

یا در فضای مجازی و در وبلاگ‌ها، بیان حدیث و ترجمه فارسی آن است که مخاطبین خاص خود را دارد؛ اما از آنجاکه قرآن

۳- شناخت نامه حدیث ج ۱ ص ۱۹۲ - ۱۹۳.

کتاب انسان‌سازی و هدایت است و همه بشر باید به‌اندازه توان خود از آن بهره‌مند شوند؛ بر آن شدیم با توجه به تجربه ۲۰ ساله خود در امر آموزش علوم قرآنی از ابزارهای مختلف جهت رساندن پیام این کتاب آسمانی به گوش همگان استفاده کنیم.

در نتیجه، بعد از نگارش هر حدیث گوهر بار و ترجمه فارسی آن، برای استفاده علاقه‌مندان به یادگیری زبان، ترجمه انگلیسی حدیث نیز آورده شده است تا علاوه بر بهره عموم مردم، در آموزشگاه‌های زبان نیز استفاده گردد. در ادامه، شعری در وصف قرآن یا نزدیک به معنای حدیث مربوطه بیان گردیده تا نشانگر این باشد که ادبیات فارسی با این کتاب الهی ارتباط لاینفک و جدایی‌ناپذیری دارد؛ به‌گونه‌ای که با تورقی بر دیوان تمامی شاعران فارسی‌گوی به این نکته ظریف خواهیم رسید که تمامی آنان کوشیده‌اند برای ارزش بخشیدن به کلام خود و حتی به‌قصد تیمن و تبرک، کلام خویش را در قالب تلمیح، اقتباس، ارسال‌المثل و... با آیات نوربخش قرآن مبین مزین سازند. چراکه یقین قلبی دارند که هیچ کلامی به‌غیر از کلام وحی بر معنویت و جذابیت کلام آن‌ها نخواهد افزود. به‌گونه‌ای که می‌توان ادعا نمود که شعاع تأثیر ادبیات هیچ‌یک از ملت‌های غیرمسلمان از کتب آسمانی‌شان به‌اندازه قرآن در نزد شاعران و نویسندگانشان مشهود و ملموس نیست و شاید بتوان یکی از بزرگ‌ترین و پرافتخارترین ویژگی ادب فارسی را

اثریذیری کامل از قرآن دانست.^۱

سپس ارادت و خاکساری و اهمیت دادن علما و فقهای برجسته متقدم و متأخر اسلام به قرآن و تلاوت آن بیان گردیده تا به همگان اعلام گردد، تمام پیشرفت علمی و مذهبی و درخشش آنها در طول تاریخ و جاودانگی آثار آنها از دولت قرآن بوده است. علاوه بر این، سخنان اندیشمندان و بزرگان غیرمسلمان در مورد قرآن از جمله، لئو تولستوی، گوته، آلبرت انیشتین، ماهاتما گاندی، ژان ژاک روسو، ناپلئون بناپارت و گردآوری شده است؛ تا این نتیجه به دست آید که آنان بیش از بسیاری از مسلمانان امروزی به عظمت و شگفت‌انگیز بودن قرآن پی برده‌اند؛ عده‌ای که باانصاف و بدون اغراض سیاسی و فقط به منظور تحقیق و کشف حقیقت به بررسی قرآن پرداخته‌اند و بیشتر آنان که عضو آکادمی‌های بزرگ علمی غرب هستند، خود به اسلام گرویده‌اند و عده‌ای دیگر نتایج تحقیقات خود را در اختیار کسانی گذاشته‌اند که از بیداری مسلمانان و توجه دوباره آنان به قرآن در هراسند تا آنها بتوانند با کمک گرفتن از این تحقیقات، راه‌های جدیدتری را برای دور نگه داشتن مسلمانان از قرآن تجربه نمایند تا بهانه برای برخی که ادعا می‌کنند دوران خواندن قرآن و یادگیری آموزه‌های دینی به سر آمده است و باید برای پیشرفت در زندگی و اجتماع از آنها فاصله گرفت باقی نماند.

از آنجاکه اگر افرادی نبودند و به موقع به میدان جهاد نمی‌رفتند و

اسلام را یاری نمی‌کردند، امروز از اسلام خبری نبود. همان‌طور که امام علی علیه السلام در کلامی زیبا می‌فرمایند: **إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ الْجِهَادَ وَ عَظَّمَهُ وَ جَعَلَهُ نَصْرَهُ وَ نَاصِرَهُ. وَاللَّهِ مَا صَلَّحَتْ دُنْيَا وَ لَا دِينٌ إِلَّا بِهِ**؛^۱ «در حقیقت، خداوند جهاد را واجب گردانید و آن را بزرگداشت و مایه پیروزی و یاور خود قرار داد. به خدا سوگند کار دنیا و دین جز با جهاد درست نمی‌شود.» لذا بر آن شدیم که قسمتی از وصیت‌نامه شهدا که در مورد سفارش به قرآن است، برای یادبود آن عزیزان، آورده شود و با تمسک به قرآن و اهل بیت علیهم السلام ادامه‌دهنده راهشان باشیم و شرمنده آن‌ها در روز قیامت نگردیم.

همان‌طور که همگان می‌دانند؛ قصه با فطرت بشر سروکار دارد و تا اعماق جان نفوذ می‌کند. از این‌که کودک شور و شوق خاصی به شنیدن آن دارد و از پدر و مادر خواهش می‌کند برایش داستان بگویند، با زبان داستان می‌توان مقصود را ساده‌تر و روشن‌تر بیان کرد و تأثیری عمیق‌تر بر جان مخاطب نهاد. قرآن کریم برای تربیت مردم و ابلاغ پیام خود به نقل داستان‌های گوناگون پرداخته است و به همین جهت عالمان دینی از دیرباز متوجه شدند اگر با زبان داستانی به ارشاد و هدایت جامعه بپردازند موفق‌تر خواهند بود و برخی مفسران، نیز بیشتر با زبان داستانی به تفسیر و یا نوشتن

قصه‌های قرآن پرداختند. اهمیت داستان‌های قرآن در این است که با واقعیات سروکار دارند نه با وهم و خیال؛ از این جهت، خواننده، خود را در برابر یک رویداد واقعی می‌یابد، نه حادثه‌ای که صرفاً احتمال وقوع آن می‌رود. از سویی دیگر، قرآن کریم نخواستۀ تاریخ‌نگاری کند یا زندگی‌نامه بنویسد یا افسانه‌سرایی نماید؛ بلکه به‌منظور عبرت‌گیری از گذشتگان و آشنایی با سنت‌های الهی در تاریخ، خداشناسی، خداترسی و ... از قصه‌ها به‌خوبی بهره برده است. ارزش این داستان‌ها که در ذیل هر حدیث آمده، در این است که با حقایق سروکار دارد و آثار برکت‌های انس با قرآن را ضمن قصه‌های دل‌نشین بیان می‌کند و در دوران طوفان تهاجم فرهنگی خوانندگان را در حمایت آغوش گرم قرآن و سنگر ایمان پناه می‌دهد.

لازم به ذکر است که قالب لطیفه‌ها و داستان‌هایی که در این کتاب گردآمده، نثر ادبی سنگین قدیمی ادبیات کهن بوده که شاید برای خواننده ملال‌آور باشد. به همین علت سعی شده به‌صورت نثر امروزی و روان و شیوا برگردانده شود تا جذاب گردد و به طبع ذائقه خواننده بنشیند.

به‌هرحال، در این مجموعه سعی شده است با ذکر احادیث قرآنی به‌طور اعم و در ادامه احادیث مربوط به حفظ قرآن به‌طور اخص و با توجه به اینکه خود قرآن نیز هدف از نزول این کتاب آسمانی را تدبر در آیات و بهره‌مندی از آن برای یافتن مسیر

سعادت، معرفی می‌کند: ﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ
وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾^۱ همه از این مسئله پرده برمی‌دارد که حفظ
قرآن در این راستا، تأثیر غیرقابل‌انکاری داشته و انسان را درسیدن
به هدف یادشده یاری می‌رساند؛ و بدین جهت بوده است که پیامبر
اکرم ﷺ و ائمه اطهار عليهم‌السلام اهتمام ویژه‌ای در ترویج این مهم
داشته‌اند.

درنهایت، در پایان هر درس و دفتر، بایان یک سؤال قرآنی،
ذهن مخاطب به سمت مطالعه سایر کتاب‌های مربوطه جهت داده
می‌شود تا با این کار به اندوخته‌های قرآنی خود بیفزاید.

(ج) سؤال تحقیق

سؤال اصلی این است که جایگاه قرآن و انس و تدبیر در
آموزه‌های آن نزد اهل بیت عليهم‌السلام چیست و تعامل عالمان دینی و
متفکران غربی با این کتاب آسمانی چگونه بوده و این که سهم قرآن
در ادبیات فارسی ما به چه اندازه است و سفارش شهیدانی که
نعمت امنیت و آرامش را با اهداء جان خود به ما ارزانی داشتند؛ در
مورد قرآن چیست و ما چه وظیفه در این زمینه داریم؟

علت انحطاط و عدم پیشرفت‌های تمدن بشری در جامعه اسلامی باوجود تأکید قرآن به تحصیل علم از کودکی تا پیری و تأکید اولیای الهی در نظم زندگی چیست؟ و جواب آن بنا به گفته بسیاری از بزرگان دین و برخی از اندیشمندان غربی، عمل نکردن به دستورات این کتاب زندگی است. مورخ ایتالیایی می‌گوید: «هنگامی سعادت و نیکبختی، مسلمین را ترک کرد که در را بر روی قرائت و فهم قرآن بستند و در نگاهداری و عمل به آن سستی ورزیدند.»^۱

(ه) روش تألیف کتاب

این کتاب، به شیوه گردآوری و دسته‌بندی مطالب و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای کتاب‌های قرآنی، حدیثی، داستانی، مقالات و پایان‌نامه‌های چاپی و اینترنتی انجام یافته است. به این نحوه که ابتدا با مراجعه به تألیفات و منابع مربوطه؛ موضوع مورد بحث، شناسایی و تبیین شده است. سپس آنچه مورد نیاز جامعه بوده و بیش‌تر عظمت قرآن و ارزشمندی حفظ آیات الهی را بیان می‌کرده انتخاب و با ترجمه انگلیسی آن حدیث و ضمیمه کردن یک شعر و کلامی از عالمان دینی و اندیشمندان غربی و سفارش یکی از شهدا در

رابطه با قرآن و ... شکوه و رفعت و جلالت این معجزه جاوید
بیش از پیش متبلور گشته است.

(و) سازمان‌دهی تألیف

بر اساس تقسیم پذیرفته‌شده‌ای در تدوین رساله‌ها و تحقیقات و کتاب‌های علمی، کتاب حاضر به دو بخش اصلی، یک فصل و چهل دفتر تقسیم شده است. از این رو بخش نخست احادیث مربوط به ارزش تلاوت قرآن می‌باشد که عبارت‌اند از؛ درخشش خانه‌ای که در آن قرآن خوانده شود، بهترین انسان، زنده کردن دل و بازداشتن از فحشا، سپری در مقابل شیطان، سپری در مقابل شیطان، ثواب فرشتگان و پیامبران، افزایش هدایت، قرار گرفتن با فرشتگان بزرگوار، درمان دردها، جلای قلب، دبستان خدا، نجات از تنهایی، علم اولین و آخرین، شناخت حقیقت. در بخش دوم احادیث پیرامون اهمیت حفظ قرآن کریم آمده است و شامل؛ بزرگان امت، سرشناسان اهل بهشت، دوستان خدا، بالندگی قدرت حافظه، مصونیت از بلا، پرچم داران اسلام، دوری از عذاب، احترام زمین، هم‌نشینی با فرشتگان، غنا و بی‌نیازی، آمرزش گناهان، با فضیلت‌ترین نعمت، خانه ویران، مثال شتر، تعداد درجات بهشت، انبانی پیر از مُشک، پاداش دو برابر، سهامدار بیت المال، ارزشمندترین ثروت معنوی، همراه با انبیاء، حق شفاعت، باارزش‌ترین سرمایه، غنای فرهنگی، برتری الهی، رضایت الهی، دعای مستجاب.

در پایان، بر خود لازم و واجب می‌دانم از زحمات دوست عزیز و گران‌قدرم جناب آقای رضا عباسی که بنده را در ترجمه انگلیسی احادیث کمک و یاری کردند کمال تشکر و قدردانی را به عمل آورم. به هر حال، این اندک مقال پر قیل و قال، خسی است در میقات عظیم فقه و دانش اسلامی تا چه در نظر مشکل‌پسند اهل نقد و نظر مقبول آید و این ذره در عرصه سیمرخ عالم‌آرا و آفتاب‌گیر به چه کار آید.

به ذره کر نظر تو تراب کند به آسمان رود و کار آفتاب کند
 الهی چنان کن سرانجام کار تو شود باشی و ما رستگار

﴿وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾
 ﴿رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

اول رجب المرجب ۱۴۴۱، ششم اسفندماه ۱۳۹۸، مصادف با روز تولد حضرت

امام محمد باقر (علیه السلام)

قم مقدس، حسن علیرضایی (مرندی)

